

Wymagania edukacyjne opracowane dla przedmiotu

DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA W AGROBIZNESIE

realizowanego w kształceniu teoretycznym

w klasie III Technikum nr 2 kształcącego w zawodzie technik agrobiznesu

rok szkolny: 2025/2026

Nauczyciel: Elżbieta Wojtyna

Lp.	Tematyka	Wymagania podstawowe Uczeń potrafi:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń potrafi:
Klasa III			
1	Majątek i kapitał gospodarstwa rolnego.	- określić kategorię <i>środki gospodarcze</i> - rozróżnić <i>majątek</i> i <i>kapitał</i> - wskazać zależności między majątkiem i kapitałem - dokonać podziału majątku na dwie podstawowe grupy: majątek trwały i majątek obrotowy - rozróżnić <i>majątek trwały</i> i <i>majątek obrotowy</i> - dokonać podziału majątku trwałego - określić kategorię <i>środki trwałe</i> - dokonać podziału majątku obrotowego - rozróżnić <i>kapitał własny</i> i <i>kapitał obcy</i> - dokonać podziału kapitału na dwie podstawowe grupy: kapitał własny i kapitał obcy - rozróżnić pojęcia: <i>należności</i> i <i>zobowiązania</i> - dokonać podziału kapitału własnego - dokonać podziału kapitału obcego - rozróżnić <i>kapitał obcy długoterminowy</i> i <i>kapitał obcy krótkoterminowy</i>	- rozróżnić kategorie: <i>środki trwałe</i> oraz <i>inwestycje w środki trwałe</i> - scharakteryzować składniki wartości niematerialnych i prawnych - rozróżnić i scharakteryzować <i>należności długoterminowe</i> i <i>należności krótkoterminowe</i> - rozróżnić składniki kapitału własnego występujące w przedsiębiorstwie pozarolniczym
2	Bilans majątkowy gospodarstwa rolnego	- zaliczać określone składniki gospodarstwa rolnego do aktywów lub pasywów - znać konieczność zastosowania zasady równowagi bilansowej - rozróżniać bilans otwarcia i bilans zamknięcia - wskazywać źródło prawa zawierające wytyczne dotyczące bilansu majątkowego	- klasyfikować poszczególne składniki majątku trwałego, majątku obrotowego, kapitału własnego, kapitału obcego zgodnie z porządkiem wymaganym w bilansie majątkowym - uzasadniać stosowanie zasady równowagi bilansowej - oceniać prawidłowość sporządzonego bilansu - określać cechy i funkcje bilansu w powiązaniu z działalnością gospodarczą
34	Rachunek kosztów w gospodarstwie rolnym	- rozróżniać podstawowe pojęcia: <i>nakład</i>, <i>koszt</i>, <i>wydatek</i> - podać po 3 przykłady korzyści i niekorzyści wynikających z ponoszenia lub z nie ponoszenia kosztów kapitału	porównać w zestawieniu tabelarycznym i podać po 5 przykładów korzyści i niekorzyści wynikających z ponoszenia lub z nie ponoszenia kosztów kapitału

Lp.	Tematyka	Wymagania podstawowe Uczeń potrafi:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń potrafi:
		w gospodarstwie rolnym - dokonać podziału, wymienić po 3 przykłady, ogólnie scharakteryzować poszczególne koszty układu rodzajowego - dokonać podziału, wymienić po 5 przykładów, ogólnie scharakteryzować koszty bezpośrednie i koszty pośrednie - dokonać podziału, wymienić po 5 przykładów, ogólnie scharakteryzować koszty zmienne i koszty stałe - zaliczyć konkretne przykłady kosztów do odpowiednich grup podziałowych - określić koszty jednostkowe i koszty przeciętne - dokonać prostych obliczeń kosztów - rozróżnić koszty utrzymania i koszty użytkowania maszyn rolniczych	- sklasyfikować, wymienić po 5 przykładów, scharakteryzować poszczególne koszty układu rodzajowego - sklasyfikować, wymienić po 10 przykładów, scharakteryzować poszczególne koszty układu kalkulacyjnego - sklasyfikować, wymienić po 10 przykładów, scharakteryzować koszty zależne i niezależne od wielkości produkcji - porównać wyniki obliczeń kosztów całkowitych według różnych kryteriów - określić koszty krańcowe
4	Zużycie fizyczne a zużycie ekonomiczne środków trwałych w gospodarstwie rolnym. Amortyzacja jako koszt stały.	- rozróżnić i podać przykłady na zużycie fizyczne i zużycie ekonomiczne - wyjaśnić, które środki gospodarcze podlegają amortyzacji i dlaczego - określić podstawowe pojęcia związane z amortyzacją - określić zasady obliczania amortyzacji jako kosztu stałego metodą liniową	- uzasadnić wpływ człowieka na zużycie fizyczne - rozróżnić metody amortyzacji
5	Przychody w gospodarstwie rolnym. Wyniki finansowe w gospodarstwie rolnym. Opłacalność działalności w rolnictwie.	- rozróżniać podstawowe pojęcia finansowe: <i>przychód, dochód, wpływ, zysk, strata</i> - wymienić, ogólnie scharakteryzuje poszczególne rodzaje przychodów - rozróżniać <i>zysk brutto, zysk netto</i> - posługiwać się terminologią związaną z wynikiem finansowym w gospodarstwie rolnym	- klasyfikować przychody według różnych kryteriów - zaliczać konkretne przykłady przychodów do odpowiednich grup podziałowych - uzasadnić, dlaczego wynikiem finansowym w gospodarstwie rolnym jest <i>dochód</i> a nie <i>zysk</i>

Lp.	Tematyka	Wymagania podstawowe Uczeń potrafi:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń potrafi:
6	Kategorie produkcji i kategorie dochodów w gospodarstwie rolnym	rozróżniać kategorie produkcji i kategorie dochodu w gospodarstwie rolnym	analizować szczegółowy schemat kategorii produkcji i kategorii dochodu w rolnictwie
7	Kalkulacje opłacalności produkcji w gospodarstwie rolnym	rozróżnić kategorie: <i>koszty bezpośrednie, koszty pośrednie, amortyzacja, koszty odsetek, pracy najemnej i usług obcych, koszty ogółem, nadwyżka bezpośrednia, wartość dodana brutto, wartość dodana netto, dochód rolniczy, wskaźnik opłacalności</i>	porównać kalkulacje opłacalności produkcji opracowane w ośrodkach doradztwa rolniczego
8	Próg rentowności.	określić znaczenie progu rentowności	uzasadnić przydatność ilościowego i wartościowego progu rentowności
9	Przemysł rolno-spożywczy	rozróżnić branże przemysłu rolno-spożywczego	porównać branże przemysłu rolno-spożywczego
10	Integracja w agrobiznesie	- określić pojęcie agrobiznesu - wymienić po 10 dostawców i odbiorców, z którymi kooperują gospodarstwa rolne - porównać efekty działania indywidualnego oraz działania zespołowego - rozróżnić integrację poziomą i pionową	- opracować schemat sfery agrobiznesu - uzasadnić skutki integracji

I. Zalecane warunki i sposób realizacji

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie technik agrobiznesu oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

II. Sposoby sprawdzania i oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów

Ocenie podlegają następujące dziedziny aktywności ucznia:

- pisemne prace klasowe, obejmujące większy zakres materiału, zapowiadane z minimum tygodniowym wyprzedzeniem, zamieszczonej w dzienniku. Uczeń po wcześniejszym ustaleniu terminu z nauczycielem, będzie miał prawo poprawić uzyskaną ocenę niedostateczną;
- pisemne sprawdzenie wiadomości i umiejętności w formie kartkówki, obejmujące 3 ostatnio zrealizowane tematy; uczeń nie będzie miał możliwości poprawy oceny zdobytej z zapowiedzianej lub niezapowiedzianej kartkówki;
- odpowiedzi ustne;
- samodzielna praca ucznia nad referatami, projektami, pomocami dydaktycznymi, itp.;
- praca w grupie podczas zajęć z wykorzystaniem metody pracy grupowej;
- samodzielna praca na lekcji;
- udział w konkursach i olimpiadach o tematyce logistycznej;
- próbne egzaminy zawodowe.

Zasady oceniania pisemnych prac klasowych, kartkówek i innych prac pisemnych:

Oceny ustalane są według systemu punktowego:

- 91 – 100% pkt. - bardzo dobry,
- 75 - 90% pkt. - dobry,
- 55 - 74% pkt. - dostateczny,
- 40 - 54% pkt. - dopuszczający,
- 0 - 39% pkt. - niedostateczny.

Zasady ocenienia odpowiedzi ustnej:

- poprawność merytoryczna,
- uzasadnienie wypowiedzi,
- stosowanie języka zawodowego, branżowego,
- sposób prezentacji – umiejętność formułowania myśli.

Zasady oceniania referatów, projektów, pomocy dydaktycznych, itp.:

- zawartość merytoryczna,
- prawidłowe wykonanie,
- estetyka wykonania,
- innowacyjność pracy,
- wkład pracy,
- wykorzystanie źródeł informacji.

Zasady oceniania pracy w grupie:

- organizacja pracy w grupie,
- komunikacja w grupie,
- aktywność, wkład pracy własnej,
- współdziałanie,
- prezentowanie rezultatów pracy grupy,
- czas wykonania,
- terminowość realizacji.

Zasady oceniania samodzielnej pracy na lekcji:

- prawidłowość wykonania,
- czas i terminowość wykonania,
- estetyka wykonania,
- zaangażowanie w wykonywanie zadanie.

W warunkach pracy zdalnej:

- a) Postępy uczniów są monitorowane na podstawie bieżących osiągnięć w pracy zdalnej (nauczanie w czasie rzeczywistym) lub na podstawie wykonanych m.in.: ćwiczeń, prac, quizów, projektów, zadań w czasie odroczonym (nauczanie w czasie odroczonym).
- b) Ocenianie bieżące polega na wystawieniu oceny zgodnie z przyjętą skalą stopni, z uwzględnieniem w szczególności: co uczeń zrobił dobrze, co wymaga poprawy, a także wysiłku wkładanego w wykonanie zadania przez ucznia za:
 - 1) odpowiedzi ustne w czasie zajęć online lub w trakcie rozmów telefonicznych;
 - 2) wypowiedzi uczniów na czacie tekstowym, na forum dyskusyjnym;

- 3) wypowiedzi uczniów w czasie wideokonferencji/webinariów i innych form komunikowania się online;
- 4) wykonanych w domu zadań zleconych przez nauczyciela, przesłanych poprzez dziennik elektroniczny, platformę Teams lub w szczególnych przypadkach inną drogą elektroniczną w uzgodnieniu z nauczycielem
- c) Nauczyciel może wymagać od uczniów wykonania określonych poleceń, zadań, prac, projektów umieszczonych w Internecie, np. na zintegrowanych platformach edukacyjnych lub poprosić o samodzielne wykonanie pracy w domu i udokumentowanie jej, np. w postaci zdjęcia przesłanego e- drogą.
- d) Nauczyciele w pracy zdalnej wskazują dokładny czas i ostateczny termin wykonania zadania, określając jednocześnie warunki ewentualnej poprawy, jeśli zadanie nie zostało wykonane w sposób prawidłowy lub zawiera błędy.
- e) Nauczyciel informuje ucznia o postępach w nauce i ocenach podczas bieżącej pracy z dzieckiem lub po jej zakończeniu przez e-dziennik.
- f) Na ocenę osiągnięć ucznia z danego przedmiotu nie mogą mieć wpływu czynniki związane z ograniczonym dostępem do sprzętu komputerowego i do Internetu.
- g) Na ocenę osiągnięć ucznia z danego przedmiotu nie może mieć wpływu poziom jego kompetencji cyfrowych. Nauczyciel ma obowiązek wziąć pod uwagę zróżnicowany poziom umiejętności obsługi narzędzi informatycznych i dostosować poziom trudności wybranego zadania oraz czas jego wykonania do możliwości psychofizycznych ucznia.

III. WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY:

Ocena niedostateczna

Uczeń nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności niezbędnych do dalszej nauki danego przedmiotu, ponadto:

- nie bierze aktywnego udziału w zajęciach;
- nie rozumie podstawowych pojęć i terminów stosowanych w podejmowaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej;
- nie uczestniczy w dyskusjach i nie bierze udziału w zajęciach lekcyjnych;
- nie skorzystał z szans uzupełnienia wiedzy i umiejętności;
- nie opanował podstawowej wiedzy i umiejętności z zakresu materiału programowego;
- nie potrafi łączyć teorii z praktyką;
- nie przestrzega przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów przeciwpożarowych.

Ocena dopuszczająca

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności :

- posiada podstawowy wymagany zasób wiedzy teoretycznej, zna i rozumie podstawowe pojęcia, intuicyjnie rozumie ich treść, podaje przykłady dla tych pojęć;
- potrafi pod kierunkiem nauczyciela korzystać z podstawowych źródeł informacji, analizować i rozwiązywać zadania z zakresu podstawowych wymagań przedmiotowych, czasami samodzielnie potrafi rozwiązać powierzone łatwe zadanie;
- często popełnia błędy;
- zwykle jest przygotowany do zajęć;
- jego aktywność na lekcji jest sporadyczna;
- wykazuje słabe zainteresowanie przedmiotem;
- przestrzega przepisów BHP i PPOŻ.

Ocena dostateczna

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności istotne, tzn.:

- materiał nauczania z zakresu wymagań podstawowych ma opanowany;
- potrafi samodzielnie rozwiązywać zlecone zadanie o średnim stopniu trudności;
- wykazuje podstawowe zainteresowanie przedmiotem, zadane ćwiczenia i prace stara się, mimo trudności, wykonać jak najlepiej;
- z niewielką pomocą nauczyciela potrafi prawidłowo wykorzystywać potrzebne źródła informacji;
- jego aktywność na lekcji jest dostateczna;
- popełnia błędy rzeczowe w zakresie ponadpodstawowych pojęć z zakresu działalności gospodarczej;
- przestrzega przepisów BHP i PPOŻ.

Ocena dobra

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności wyznaczone zakresem treści nauczania, tzn.:

- wykazuje się znajomością i rozumieniem wielu pojęć z zakresu realizowanego programu;
- stosuje ponadpodstawowe pojęcia z zakresu działalności gospodarczej;
- sprawnie, ale nie zawsze precyzyjnie posługuje się odpowiednią terminologią w wymiarze teoretycznym i praktycznym;
- potrafi stosować wiedzę i umiejętności do rozwiązania większości powierzonych zadań z zakresu wymagań ponadpodstawowych;
- potrafi skorzystać ze wszystkich poznanych w czasie lekcji źródeł informacji;
- jasno i logicznie rozumuje, czyta ze zrozumieniem informacje przedstawione w formie opisów, instrukcji, szkiców, schematów, wykresów itp.;
- posiada niewielkie braki w wiedzy teoretycznej;

- z niewielkimi potknięciami posługuje się narzędziami i dokumentacją;
- przestrzega przepisów BHP i PPOŻ.

Ocena bardzo dobra

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności wyznaczone zakresem treści nauczania, tzn.:

- wykazuje się znajomością i rozumieniem pojęć z zakresu realizowanego programu;
- stosuje podstawowe i ponadpodstawowe pojęcia i terminy stosowane w działalności gospodarczej;
- sprawnie i precyzyjnie posługuje się odpowiednią terminologią w wymiarze teoretycznym i praktycznym;
- jasno i logicznie rozumuje, czyta ze zrozumieniem informacje przedstawione w formie opisów, instrukcji, szkiców, schematów, wykresów itp.;
- samodzielnie rozwiązuje trudne zadania powierzone przez nauczyciela;
- jest przygotowany do lekcji i aktywnie uczestniczy w zajęciach;
- bardzo rzadko popełnia błędy;
- udziela wyczerpujących wypowiedzi ustnych i pisemnych;
- korzysta ze wszystkich dostępnych i wskazanych przez nauczyciela źródeł informacji;
- bardzo dobrze posługuje się dostępną technologią, techniką oraz pozostałym sprzętem wykorzystywanym w działalności gospodarczej;
- bierze udział w konkursach/olimpiadach przedmiotowych w etapie szkolnym i okręgowym/wojewódzkim;
- przestrzega przepisów BHP i PPOŻ.

Ocena celująca

Uczeń:

- wykazuje się znajomością i rozumieniem pojęć z zakresu realizowanego programu;
- stosuje pojęcia i terminy stosowane w ekonomii, prawie i podejmowaniu działalności gospodarczej;
- sprawnie i precyzyjnie posługuje się odpowiednią terminologią w wymiarze teoretycznym i praktycznym;
- jasno i logicznie rozumuje, czyta ze zrozumieniem informacje przedstawione w formie opisów, instrukcji, szkiców, wykresów, schematów, map, dokumentacji;
- samodzielnie rozwiązuje trudne zadania powierzone przez nauczyciela, a także zadania wykraczające poza zakres programu nauczania;
- zawsze jest przygotowany do lekcji i aktywnie uczestniczy w zajęciach;

- udziela wyczerpujących wypowiedzi ustnych i pisemnych;
- korzysta ze wszystkich dostępnych i wskazanych przez nauczyciela źródeł informacji;
- biegle posługuje się dostępną technologią, techniką oraz pozostałym sprzętem wykorzystywanym w działalności gospodarczej;
- bierze udział w konkursach/olimpiadach przedmiotowych w etapie okręgowym/wojewódzkim i zdobywa wyróżnione miejsce;
- zdobywa tytuł laureata lub finalisty w ogólnopolskich konkursach/olimpiadach przedmiotowych;
- przestrzega przepisów BHP i PPOŻ.

Znak ‘+’ dodawany jest do oceny podstawowej w ocenianiu bieżącym (oprócz oceny celującej) gdy uczeń nie spełnił wymaganych kryteriów na daną ocenę, a poziom jego wiedzy i umiejętności przekracza według nauczyciela wymagania na ocenę niższą – do 50% wymagań.

Znak ‘-’ dodawany jest do oceny podstawowej w ocenianiu bieżącym (oprócz oceny niedostatecznej) gdy uczeń według nauczyciela nie spełnił wymaganych kryteriów na daną ocenę- brak 25% wymaganych kryteriów.

IV. Oceny klasyfikacyjne półroczne i roczne:

1. Ocenę śródroczną/roczną nauczyciel wystawia najpóźniej na dzień przed terminem klasyfikacji śródrocznej/rocznej.
2. O zagrożeniu oceną niedostateczną nauczyciel informuje ucznia, jego rodziców oraz wychowawcę na 3 tygodnie przed klasyfikacją.
3. Ocena śródroczną/ roczna nie jest średnią arytmetyczną uzyskanych ocen cząstkowych.
4. Decydujący wpływ na ocenę śródroczną/roczną mają oceny z prac klasowych, kartkówek, zadań wykonywanych na lekcji i odpowiedzi ustnych w czasie lekcji, a oceny z prac dodatkowych i innych form aktywności ucznia wpływają na podwyższenie oceny.
5. Ocenę roczną wystawia się na podstawie ocen uzyskanych w ciągu całego roku.

V. Informacja zwrotna:

- Nauczyciel informuje uczniów o wymaganiach i kryteriach oceniania, pomaga w samodzielnym planowaniu rozwoju (wskazuje sukcesy lub braki oraz sposoby rozwoju lub pokonania trudności), motywuje do dalszej pracy.
- Nauczyciel informuje rodziców o wymaganiach i kryteriach oceniania, o aktualnym stanie rozwoju i postępów w nauce, dostarcza informacji o trudnościach ucznia w nauce, o uzdolnieniach ucznia, daje wskazówki do pracy z uczniem.
- Nauczyciel ustnie uzasadnia uczniom każdą ocenę, a rodzicom- na ich prośbę uzasadnia oceny z prac pisemnych. Ocenione prace pisemne są udostępniane uczniom i zainteresowanym rodzicom na zasadach określonych przez nauczyciela.

- Nauczyciel informuje wychowawcę klasy o aktualnych osiągnięciach ucznia, nauczyciel lub wychowawca informuje dyrekcję o sytuacjach wymagających jego zdaniem interwencji.

VII. Zasady uzupełniania braków i poprawiania ocen

1. Sprawdziany teoretyczne lub sprawdziany praktycznych umiejętności są obowiązkowe. Oceny z tych sprawdzianów uczniowie mogą poprawiać w ciągu 2 tygodni od wstawienia oceny do dziennika, po uprzednim ustaleniu terminu z nauczycielem.
2. Ocenę z kartkówki uczeń może poprawić, ale tylko z inicjatywy nauczyciela.
3. Nauczyciel informuje ucznia o otrzymanej ocenie z bieżącej pracy bezpośrednio po jej wystawieniu.
4. Rodzice/opiekunowie prawni mogą uzyskać szczegółowe informacje o wynikach i postępach w pracy ucznia podczas indywidualnych kontaktów z nauczycielem (według harmonogramu spotkań przyjętego przez szkołę lub po uprzednim umówieniu się z nauczycielem w innym terminie).
6. Uczeń ma obowiązek uzupełnić braki w wiedzy i umiejętnościach, również te wynikające z nieobecności.

VIII. Ocena uczniów ze SPE

Ocena postępów uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi wymaga dużego stopnia zindywidualizowania. Dostosowania wymogów i sposobu oceny osiągnięć dla każdego ucznia ze SPE dokonuje powołany do tego celu zespół nauczycieli, który działa w oparciu o zalecenia poradni psychologiczno-pedagogicznej. Niniejszy program w bardzo ogólny sposób dotyka tego bardzo złożonego problemu. Należy:

- w przypadku wszystkich dysfunkcji dostrzegać u uczniów częściowy sukces, progresję w przełamywaniu trudności;
- brać pod uwagę włożony wysiłek i chęć pokonania trudności, a nie tylko uzyskane efekty;
- nagradzać za aktywność podczas lekcji, nawet jeżeli nie owocuje zawsze dobrymi odpowiedziami, a także punktować za chęć uczestniczenia w zajęciach i zadaniach dodatkowych;
- uczniom z różnego typu dysfunkcjami (dysleksją, afazją, zespołem Aspergera, zaburzeniami zachowania) udzielać pochwał za prawidłowe wypowiedzi, natomiast unikać stawiania ocen za wypowiedzi słabe i nie na temat;
- w przypadku uczniów z dysleksją, dysortografią, dysgrafią oceniać wiadomości teoretyczne głównie na podstawie ustnych wypowiedzi, nie dyskwalifikować prac pisemnych napisanych nieczytelnie;
- brać głównie pod uwagę merytoryczną stronę wykonanej pracy, a nie jej walory estetyczne;
- w przypadku uczniów z dysortografią nie obniżać oceny za dużą ilość popełnionych błędów;

- w przypadku uczniów z afazją oceniać raczej na podstawie prac pisemnych, a z kolei dzieci z zespołem Aspergera najlepiej na podstawie pisemnych testów wyboru; w przypadku ucznia bardzo zdolnego próbować włączać go w proces oceniania wykonanej przez niego pracy, wyciągać wspólnie z nim wnioski stymulujące dalszy jego rozwój;
- ucznia zdolnego oceniać w stosunku do podstawy programowej, ale też w stosunku do założonych, ambitnych celów, warto również stosować oceną opisową pokazującą słabe i mocne strony wykonanych prac.